

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1601. usque ad annum 1605

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1776

VD18 90118790

§. 195. Jacobi Regis oratio coram Angliæ Proceribus in comitis habita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67204)

Sæc. XVII. ratorum Confessiones sæpius exceperim
A. C. 1605. atque ipsemet Patrem Garnetum, qui
 etiam Wintero uni e conjuratis addi-
 ctissimus esset, non ita pridem cum
 Catesbio colloquentem viderit, ipsius-
 que alterius ad alterum epistolas de-
 tulisse noverit; hic tamen ipse Bate-
 sius (Thuanus Franciscum Treshamum
 fuisse narrat) antequam in carcere mo-
 reretur, ab uxore monitus epistolam ad
 Saresburiensem Comitem scripsit, in
 qua excusata præcipiti sua confessione
 Garnetum, quantum in se esset, inter-
 posito solemnijuramento vindicabat;
 ejus tamen testimonium flocci habeba-
 tur, eoquod illud insigni mendacio vi-
 tiaffet, asserens, quod Patrem Garna-
 tum a sexdecim annis haud vidisset,
 cum tamen postea ex ipsius hujus Pe-
 tris confessionibus constiterit, quod am-
 bo evolutis nondum sex Mensibus diu
 sæpiusque collocuti sint: Patrem vero
 Gerardium Everhardus Digbyus nomi-
 natim purgabat.

§. CXVC.

*Jacobi Regis oratio coram Angliæ
 Proceribus in comitiis habita.*

Cont. Sleid.
l. c. Tandem Regni comitiis die nona No-
 vembris dabatur initium, ubi Rex
 congregatos Regni Proceres hunc in
 modum

modum alloquebatur: *Non putabam, Sæc. XVII.*
Domini, hoc in loco eam mihi dicendi A. C. 1605.
materiam, de qua verba jam facturus sum,
oblatum iri, verum enimvero ita evenit,
ut quemadmodum antea hoc eodem in loco
pro incredibili vestro in me affectu, &
alacritate maxima, qua advenientem me
primum in hoc regno excepistis, gratias
vobis atque universono populo egi, ita nunc
multo majores gratias Deo, pro tam ad-
mirabili & plane divino beneficio, ab e-
jus benignitate in me meosque & vos om-
nes, adeoque universum hoc regnum pro-
fecto, persolvere me oporteat.

Deus, cujus ineffabilis est bonitas,
ex mediis mortis faucibus me eripuit, &
gladii cuspidem jugulo meo jam intentum
hebetavit, ut tanti beneficii magnitudinem
agnoscens, & divinam benignitatem de-
prædicans animus meus, hac veluti lustrali
unda purgaretur, alterum, cujus exitum
modo vidimus, quodque non meæ tantum
personæ, & meis, sed vobis etiam om-
nibus, sine ullo ætatis, ordinis aut gene-
ris respectu interitum allaturum erat, quo-
modo appellem nescio. Neque enim inno-
center effusi & de terra clamantis san-
guinis est peccatum, quale primum illud
futurum erat, sed potius tempestuosum,
& igne sulphureque fumans scelus dici
meretur, quod Deus tam insigni miraculo
a nostris omnium cervicibus depulit, de hoc
quid

Sæc. XVII. quid dicere vel ut rectius dicam, quid
 A. C. 1605. dicere possum? mihi quidem horrore per-
 fusio vox faucibus hæret, in tam magno
 tamque terribili atque execrabili scelere, ni-
 jus simile vix ex ulla antiquitate reperiri pos-
 sit, tria observo non admirabilia tantum,
 sed plane miraculosa, primum est cogitatio
 sceleris atrocitas, quæ tanta est, ut com-
 nem fidem atque admirationem superet. Ni-
 que enim mihi tantum, meæ conjugii, meæ
 liberis & hæredibus, sed etiam universo
 huic regno exitium machinati fuerant, uni-
 versa nobilitas, venerabilis Episcoporum
 ac divini verbi Ministrorum cætus, fortis-
 simorum equitum ordo, omnes in universo
 regno iudices, jurisconsulti plerique, ma-
 gna civium optimorum multitudo, immo
 illi ipsi etiam, qui Religionis ipsorum se-
 vententes huic conventui interfuturi erant, ad
 necem petebantur, omnibus quod illi inter-
 derunt, excedendum erat, tantum scelus, ut
 scelestus ille, qui in turri captivus asservitur,
 ipsemet fatetur, hic potissimum & hic
 in cædis perficere instituerunt, ut eo ipso
 in loco, ubi tam duræ leges contra ipso-
 rum Religionem latæ erant, auctores earum
 unacum ipso loco perderentur, qua in re
 non ipsius tantum cædis, verum etiam modi
 crudelitas perpendi debet, tres fere homi-
 nes occidendi sunt modi, primus quando
 homo hominem interficit: crudelis ille qui-
 dem, multo tamen ceteris mitior: homo
 enim

enim ab homine impetitus, & a seipso & Sæc. XVII.
 ab aliis hominibus auxilium exspectare pot- A. C. 1605.
 est. Quid? quod ipsorum, qui cædem de-
 stinarant, corda ad misericordiam Deus
 sæpe flectit? nec alice ut plurimum ejusmodi
 hominum furoris declinandi vice defunt. Se-
 cundus modus plus habet crudelitatis, est-
 que is, quando homo bestiis objicitur, quæ
 ut omnis humanioris affectus sunt expertes,
 ita longe gravissimum inferunt terrorem, sed
 tamen etiam contra has pugnare licet, quin
 & quandoque velut subito cicuratas, &
 mansuesactas bestias legimus, ut Leones, in
 quorum foveam conjectus Daniel fuerat, &
 gratus ille Leo, qui Romani cujusdam man-
 cipii misertus esse scribitur. Tertius vero
 modus ab omni humanitate quam longissi-
 me abest, qui scilicet a rebus inanimatis pro-
 ficiscitur, inter quas duorum elementorum
 ignis & aquæ, sed illius imprimis formi-
 dabilis est savitia, atque hoc potissimum
 illi modo vitam eripere nobis conati sunt:
 ad secundum jam venio, non minus admi-
 rabile, causas scilicet, quæ tam funestæ
 tragædiæ inventores ad tam enorme scelus
 impulerunt. Quod si hi conspiratores ex
 illo tantum hominum genere fuissent, qui
 ære diruti, omnibusque bonis eversi, aut
 injuria affecti, novis rebus student, forte
 non ita dignum admiratione eorum institu-
 tum fuisset: ad me quod attinet, equidem
 vix eorum quemquam de vultu noveram, nec
 Hist. Eccles. Tom. LIII. Zz tan-

Sæc. XVII. tantillum est, quod de ulla in se injuria aut
 A. C. 1605. molestia accusare me possint. Eheu! tantum
 in quemquam Religione Christianam, & Anglum natione ducere scelus, ut Regi suo legitimo, ejus Successoribus, immo ipsi Patricæ (cujus tam sanctum & dulce inter omnes nomen est) violentas inferre manus & exitium intentare ausit? Eum præsertim, qui tam illustri loco inter Regios Ministros constitutus, tam sancto jurejurando obstrictus, a Rege hæc & regno depellere tenebatur? sed & tanta eorum est obstinatio, ut is ipse captivus noster, nihil magis sibi dolere dixerit, quam quod institutum scelus perficere non potuerit. Tertium & postremum præ ceteris in hoc admirandum, modus est, quo nefaria hæc machinatio detecta, qui vos multo magis in admirationem erat rapturus, si intima animi mei sententia uti illi, qui quotidie circa me sunt, haberetis perspecta. Ut enim semper excelsivi suspicionem tyrannorum esse morbum, ita in contrarium nimis deslētens, omnem fere de periculis imminentibus admonitiones contempsi, tantum abest, ut mihi ipsi metum finxerim. Eo tamen tempore, quo a Secretario Literæ, obscura quædam icæus formidabilis indicia continentem, mihi exhibitæ sunt, tantum a mea ipsius quasi natura absui, ut statim verba illa multo aliter quam quisquam Grammaticus aut Jurisconsultus interpretatus, de pulvere mihi in mentem

mentem suspicio venerit. Qui si aliud pe- **Sæc. XVII.**
 riculi genus essem imaginatus, prospici illud **A. C. 1605.**
 quidem, non tamen vitari potuisset. Sed
 Et hoc divini fuit providentiæ, quod ma-
 chinator sceleris eo potissimum tempore at-
 que loco deprehensus est. quo domo modo
 egressus ad ignem pulveri subjiciendum pro-
 perabat, qui si ad eum, quem petebat, lo-
 cum pervenisset, sese unâ cum proximis qui-
 busque, ut ipse fatetur, pulvere incenso,
 perditurus erat. Et si vel Deo ob peccata
 nostra permittente scelerata istorum homi-
 num consilia, quem volebant, habuissent
 eventum, hoc tamen nomine immortales Deo
 gratias debeo, quod quandocunque olim mei
 exitus usurpata memoria fuisset, illud ne-
 mo de me dicere aut scribere poterat: me
 in popina aut alio quodam vili Et contem-
 pto loco, sed in eo, qui Regibus ad mu-
 neris sui partes explendas maxime dignus
 est, cum honestissimo ac lectissimo, quod
 uspiam reperiri possit sodalitio vitam finisse,
 tanto ergo plures nobis sunt, Et graviores
 Deo gratias agendi causæ, mihi præsertim,
 quod adhuc semel, quicquid postea de me
 futurum sit, hoc in loco vos alloquendi fa-
 cultatem dederit, hoc, inquam, in loco,
 ut qui ad nostrum omnium exitium destina-
 tus horrendum fragorem, Et flebilem eju-
 latum erat editurus, nunc divince miseri-
 cordiæ laudibus personaret.

Zz 2

Reliquum

Sæc. XVII.

A C. 1605. *Reliquum jam est, ut ostendam vobis, quomodo in iis, quæ ad sceleratam machinationem pertinent, gerere vos debeat. Equidem scio nihil in vobis esse, quod in tetrum facinus non aversetur, mentem animari, linguam detestari, atque execrari, pedes ad persequendos, manus ad comprehendendos ejus auctores paratissimas, omnia denique miro quodam ardore tanto scelere purgandi regni teneri, qua in re ut non possum non animum vestrum laudare, via subvereri cogor, ne nimio Zelo me precipitata, innocentibus quibusdam sive indigenis, sive exteris, tanti criminis suspitionem non sine ignominia impingat, veimigitur illud vos cogitare, longe acerbissimum mihi fore, si cuiquam civi vel advena hoc nomine macula aspergatur, aut damnus inferatur, quæ causa illos impulerint, non ignoro, atqui non propterea omnes in crimen vocari debent. „Minus vero omnes „majorum Religioni addicti in illo crimine comprehenduntur; plures quippe inter eos sunt, qui, quamquam „Pontificiis erroribus involuti, nequam sinceram in Principes fidem „exuerunt, & Christiani hominis simul „& integri subditi officium servant: „Ego quoque vicissim de iis bene existimo, dignam autem flammaram se- „veritate Puritanorum sævitiam duco, „qui Pontificium omnino ullum in ce- „lum*

„lum recipi posse negant. Dignum & *Sæc. XVII.*
 „æquissimi Principis prudentia illud, *A. C. 1605.*
 „quod nullos externos Principes aut
 „Republicas, neminemque, qui illis
 „operam navat, huic conjurationi par-
 „ticipasse, in suspensionem venire posse
 „judicet, quippe qui ex suo animo eos
 „æstimat, idemque de ipsis, quod de
 „se existimari vult, sentit, ideo volo
 „ac jubeo, ut quando in comitiis de hac
 „conjuratione agetur, de illis honori-
 „fice quisque & loquatur & sentiat,
 „quod Hispanorum respectu additum,
 „quibuscum pacem nuper factam colere
 „cupio, nullam quoque in eorum opi-
 „nionem alienati animi vel levissimam su-
 „spicionis nubeculam relinqui volo. „

*Quod ad alios vicinos Reges, Princi-
 pes & status attinet, tanto mihi magis eos
 omnes excusare licet, quanto melius Chri-
 stianorum omnium Principum sensa ex meo
 metiri animo possum. Nullus enim profecto
 in terris paulo honestior Rex Princepsve est,
 qui eousque animum abjicere velit, ut de
 tam abjecto ac perfido crimine adjuvando ul-
 lam vel cogitationem suscipiat, quapropter
 a vobis peto, ut quam Deus mihi & vobis
 per me cum omnibus Christianis Principi-
 bus pacem concessit, eam ametis, & pro-
 moveatis, deque iis omnibus honorifice &
 sentiatis & loquamini, de me hoc vere di-
 cam, optare me cum illo, nescio quo, ut*

Sæc. XVII. *fenestrâ cordi meo esset præfixa, per quam
A. C. 1605. intima mei animi penetralia & cogitationes
omnium oculis subjicerentur; sic enim præ-
fecto omnes perspicerent, nullam ex hoc præ-
fecto in animo meo alterationem extitisse, in
duo tantum posthac mihi diligentius præ-
incumbendum existimo, primum ut tanta
iniquitatis mysteria, quantum fieri possunt,
eruantur, deinde ut rei, qui comperiti fue-
rint, ea qua par est, severitate puniantur.*

Absoluta hac oratione Rex conven-
tum denuo ad vigesimam primam ja-
nuarii diem distulit, ut conjurationis
conscii interea perquiri, pœnisque pro-
meritis affici possent.

§. CXCVI.

*Diversa Anglorum judicia de hac
Regis oratione.*

*Rapin Thoi-
ras hist.
d' Angl. l. 18.*

Hunc Regis sermonem summo ap-
plausu excipiebant Aulici, ad sy-
dera usque extollentes Jacobi I. Sapien-
tiam, justitiam, æquitatem, animique
magnitudinem: præcipue vero com-
mendabant, quod licet una ex parte odio,
quo sufflantibus Ministellis in Catholicos
exarserat, stimulatus, altera vero ex par-
te æquitatis sui que officii legibus arcta-
tus esset, maluerit tamen Catholicorum
Religionem vindicare, cautione adhibita,
ne innocentes cum fontibus confunde-
rentur.